

„Sesbírejte, lidi, ty peníze a cigarety,“ připomínal notář a dál hladil trafikanta a díval se na druhou stranu řeky, kde seděl rybář, navlíkal na udičku živou rybičku, živou a lesklou jak zrcátko, tak pozorně ji navlíkal, aby jí neporanil páteř, a teď ji dlouhým obloukem hodil do vody... a ještě jeden rybář seděl v zrcadle řeky proti němu jak pikový král...

„A skočte pro doktora!“ radil pan notář.

Automat svět

Zasklenou stěnou automatu stékaly stříbrné curůčky večerního deště, po náměstíčku kráčelo několik chodců v předklonu a drželo si klobouk nebo deštník.

A do automatu pronikala ze salonku v prvním patře veselá hudba a hovor, který propukal v nezávazný smích. Paní výčepní roztočila piva a šla na toaletu.

Když otevřela dveře, metr od podlahy visely perforované střevíce, pak do žlutočerveně kostkované sukně zastrčené nohy a potom kabátek se zplihlýma rukama z rukávů a dívčí hlavou vyvrácenou ke klopě... Oběšená dívka na pásku od montgome-ráku na klice větracího okénka.

„No,“ řekla paní výčepní, pak přinesla štafle, jedna prodavačka nadzvedla tu oběšenou a paní výčepní ji dlouhým nožem od salámu odřízla. A hodila si dívku na ramena a odnesla ji za výčep do alkovny, položila ji na odkládací stůl, uvolnila škrtící pásek.

A zvedla oči.

Za zasklenou stěnou automatu stál v dešti mužský a zíral na ten odkládací stůl.

Paní výčepní zatáhla kartonovou záclonku.

Pak přijel pohotovostní vůz.

Mladý lékař vběhl do automatu, dva zřízenci vytahovali nosítka. Lékař položil ucho na dívčí hrud', vzal ji za zápěstí a rozhrnul karton a rukama ukazoval, aby zřízenci už nechodili.

„Jsme tady zbytečný,“ řekl.

„A co my tady s ní?“ optala se paní výčepní.

„Přijede patologie,“ řekl.

„Tak ať přijede brzy, prodáváme tady jídlo a pití.“

„Tak to tu na tu chvilku zavřete,“ řekl doktor a vběhl do deště a pohotovostní auto se s ječením rozjelo.

A do automatu pronikala ze salonku v prvním patře veselá hudba a hovor, který propukal v nevázaný smích. Před zasklenou stěnou stálo několik zvědavců, tiskli dlaně na tabuli a ty ruce byly bílé a nepřírozně velké. A nad nimi se leskly zvědavé oči.

Pak ke dveřím přišel vysoký mladík. Byl promoklý a oba rukávy měl zabílené, jak vrážel ode zdi ke zdi. Vzala za kliku a chtěl zase jít.

Paní výčepní odemkla.

„Pojďte, člověče, dál, pojďte mě pobavit,“ řekla, a když vešel, spráskla nad ním ruce, „to vás přejela tramvaj? Nebo jste spadl ze skály?“

„Něco horšího,“ řekl, „předevčírem mi utekla snoubenka.“

A sahal si špinavýma rukama do očí.

„Vy jste zasnoubenej? Vždyť jsem vás ještě neviděla se ženou,“ podivila se a nořila do dřezu prázdné sklenice, a když dotočila piva, postavila je za sebe do výtahu, stáhla okénko a zmáčkla knoflík. Vzala jednu sklenici a hodila ji po cínové mokré ploše výčepního pultu a ten půllitr jel a zastavil se pod rukou mladíka.

Napil se, otřel botku o mosazný klandřík a díval se, jak ze střevice kape voda.

„Utekla,“ řekl, „roztloukali jsme k večeri starej chleba a holka si vzpomněla, že je z baronský rodiny, a hned křičela: ‚Karliku, já bych tvý mutře nejradši strčila do držky ruční granát!‘ A já ji chlácholím: ‚Holka, takhle mi nemluv před svatbou!‘ Ale vona vzala nůž, takovej zavírací žabikuch, a zabadla tu kudlu

do dveří. A nůž se zavřel a holka se řízla. A už jsem zavíral vokno, aby mi sebou nemrskla z vokna. Vona holka byla po sebevraždě jak metař po bagu.“

„Starej chleba jste roztloukali k večeri?“ divila se paní výčepní.

„No jo. To ale taky chtěla, abychom se zavraždili spolu,“ pokračoval, „povídala mi: ‚Hele, Karliku, vtevřeme vokno, vezmeme se za ruce a vyskočíme z vokna. A už jsme byli vykoupáný, v nejhezčích šatech a koukám do propasti dvora, abysme neskočili na nějaký dítě, a koukám a v prvním patře je tak pitomě natažená anténa, že kdybychom skočili ze třetího patra, kde bydlíme, určitě bysme si o ten drát uřízli ucho nebo nos a zohavili bysme se,“ řekl a pivo mu teklo podle úst jak řídký vous.

„To přeci musí bejt putna, jak budete vypadat pak,“ řekla výčepní a založila si ruce a byla krásná jak socha na ministerstvu zemědělství.

A do automatu pronikala ze salonku v prvním patře veselá hudba a hovor, který propukal v nevázaný smích.

„Jsem estét a tím je řečeno vše,“ řekl, „tý můj holce by to bylo jedno. Už jednou se mi přiškrtla páskem od montgome-ráku, taktak jsem ji zachránil. A vona řvala: ‚Ty kreténe, proč jsi mě vodil zpátky, už jsem byla v limbu!‘ A sousedi na nás tloukli a volali: ‚Pane Karlíčku, co to tam děláte? Jsou tady děti!‘ A moje snoubenka křičela: ‚Ty vaše děti bych nejradši pobila a zapálila potom barák!‘ A tak, abych ji utišil, vzal jsem ji za ruku a za nohu a chtěl jsem ji roztočit, ale špatně jsem si to vypočítal a holka se hlavou vbourala skrz výplň dveří až na chodbu a porazila sousedku, která klečela u klíčový dírky. A ta moje holka povídá: ‚Paní, my si s Karlikem můžeme dělat doma to, co chceme, vid', Karliku!‘“ usmíval se mladík a oči měl vroubené červeným zánětem jak telegram.

„To je strašný,“ řekla paní výčepní, „jen se podívejte! Ta svoloč si přinesla i stoličky!“ A natočila šnyt piva a vyšla od výčepu k zasklené stěně, kde z druhé strany stály v ljavci desítky zvědavců, šeptali si, někteří už seděli na stoličce a tiskli dlaně na tabuli skla, jako by se o ni ohřívali. A vypadali jak zrůdy.

Paní výčepní upila piva, naklonila se, zasklenou stěnu měla na očích skoro jako brejle, pak couvla a chrstla zbytek piva na tu průhlednou zeď. Pěna piva tekla po zasklených portrétech.

„Pražáci,“ řekla a pokrčila rameny.

A vrátila se za pípy, dotočila sklenice a jednu hodila po mokré cínové ploše pultu a půllitr se zastavil pod mladíkovou rukou.

„Člověče,“ řekla, „já musím bejt u všeho. Loni si jdu špacírem podle trati, po druhý straně jde holka, a když přijede vlak, tak holka skočí pod lokomotivu, tak, že z pešunku se mi vykutálí k nohám její hlava. A mrká vočima!“

Mladík ale byl do sebe ponořený jak sklápěcí šicí stroj.

„Já se tý mů holky stejně nevzdám,“ řekl, „kdyby nic, tak proslavila českou grafiku tím, že byla frigidní. Kdybych měl normální ženskou, tak copak? Milovali bysme se, ale absolutní grafika by byla v čudu.“

Zvedl sklenici a pivo mu teklo za košili.

A do automatu pronikala ze salonku v prvním patře veselá hudba a hovor, který propukal v nevázaný smích. Výtahem sjížděly z restaurace tácy se zaschlou pěnou na prázdných sklenicích.

„Taky mi ta moje holka pořád vyčítala, že jsem blázen, ale jak bych mohl šílet a přitom chodit do fabriky a těmahle rukama rýsovat na přesnost jedny setiny milimetru profily trupů, záklužný brzdy tryskáčům...“

„No ne, to už přestává všechno,“ rozkatila se paní výčepní.

A několik zvědavců sedělo na slizkých pérujících větvích a jak v tramvaji se přidržovali rukou v korunách lip a z té ptačí perspektivy se dívali rovnou dolů, do automatu, na kartonovou záclonu, maličko poodhrnutou, kde na odkládacím stole ležela ta oběšená.

„Já musím bejt u každýho maléru,“ posteskla si paní výčepní, „jdu temnou nocí přes Krčák, sejdu z cesty, takhle hmatám rukama do křoví jak slepej Hanuš v orloji... a vezmu někoho za studenou ruku. Škrtnu sirkou, zvednu ji... a na mě pláží jazyk voběšenej chlap. Pěkně tam ale leje...!“ řekla a přes hlavy zvědavců se dívala k sodíkovým lampám, za kterými vítr odkrýval větve akátů a osvětlené hodiny na Zámečku.

A do automatu pronikala ze salonku v prvním patře veselá hudba a hovor, který propukal v nevázaný smích.

V zasklených dveřích se zjevil zmáchaný mladík v montérkách a ukazoval basu s nádobami na pivo.

Paní výčepní odemkla, pak brala nádoby a točila do nich pivo a divila se:

„Člověče, takovej seš fešák, a že seš tak postrojenej?“

„To je v naší fabrice taková móda,“ povídá montér, „kluci, který choděj z práce jako frájové, tak ti se v práci postrojujou, panenkomarjá! Jeden čas byla móda záplatovaný montérky. Tak dílny zářily šaškovskejma záplatama jak na plese vagabundů. Pak se začaly nosit spravovaný montérky drátkama. A zase celá fabrika chrastila jak pimprlata. Ale dneska jdou rozbitý škrpály,“ řekl mladík a ukázal pracovní botu bez podrážky a místo tkaniček mosazný drát, „a u kalhot musíme mít jednu nohavici buďto ujetou, nebo rozžuzlanou vozubným soukolím,“ řekl mladý montér a poodstoupil, aby se ukázal.

„Fešáček,“ pochválila výčepní a stavěla plné nádoby s pivem do basy.

„A holky, který choděj do fabriky jako kinohvězdy, dneska v práci nosej gumový holinky s hrůzným žralokem,“ řekl mladík a mokré ryšavé vlasy se mu vlnily a leskly jak měděné špony, „ale paní výčepní, na co ty lidi čekaj v tom dešti?“

„Nahoře je slavná svatba,“ obrátila oči v strop.

Pak se znalecky dívala na krásného montéra, který si palcem pořád natahoval jedinou kšandu, která mu pořád padala. Když odešel, optala se:

„A jak vám? Pořád se vám ve fabrice líbí?“

„Pořád,“ řekl mladík. „Bez fabriky, tak jako bez tý mů holky, nemůžu žít. Vždyť mi instalovali moji první výstavu,“ zjihnul, „instalovali! Ale napřed jsem se musel pohádat s referentem, kterej mi pak poradil, abych si ty svoje grafiky pověsil do sálu v noci. Tak jsem se tam vloupal a ty moje artefakty na téma Hmatový prožitek fabriky jsem nalípal na panelovou stěnu. A kulturní referent, když to ráno viděl, tak se zhrozil a chvíli jsme se tahali a já mu natrh kabát... ale vernisáž byla. Dělníkům

se to líbilo. Jako kulturní vložka zpívaly slepý děti, nad kterejma se táhl přes celej balkón nadpis: Jako oko v hlavě musíme střežit svoji jednotu. — A dneska se fabrika vytahuje, že první výstavu jsem měl doma, v podniku...“

A ze salonku restaurace v prvním patře sestupoval veselý hovor, který propukal v nevázaný smích. První sestoupila nevěsta v bílém závoji, byla mladá a oči jí zářily alkoholem a otáčela se a sváděla ženicha po schodech. A mládenci a družičky se přidržovali zábradlí a packali o vlečku. Nevěsta zpívala a tloukla do rytmu svatební kyticí a po diagonále schodiště seběhla do zaskleného průjezdu, pokřikovala na zvědavce a pak vyběhla do stříbrného proutí deště, rozpráhla ruce, zvrátila hlavu a vlasy a klobouček jí v lijavci zplihly a voda vymodelovala její krásné tělo. Ženich a ostatní svatebčané se s jáсотem přidali. Pak kráčeli po druhé straně chodníku v řadě za sebou, nevěsta se otáčela s košťálem svatební kytice a taktovala do zpěvu a pochodu. „Veselá svatba, tak jak má být,“ řekla paní výčepní a slezla z bedýnky od lahvového piva, „ale ta vaše snoubenka vám utekla včera?“

„Ne, předevcírem,“ řekl a mnul si červené oko, „a ani se jí nedivím. Vona holka byla sečtělá Červenou knihovnou a životopisama slavnejch mužů. Tak chtěla, abych měl dva pokoje a přijímal hosty a tu svoji absolutní grafiku si dělal po večerech jako konička. Proto mi taky pořád hrozila minulostí nebo budoucností, buďto milencema, co kterej s ní dělal, nebo jen dělat chtěl, anebo tím, že mi uteče zpátky k rodičům, který měli sedum set let nazpátek rodokmen a jeden jejich předek byl papežským komořím. Ale co to bylo platný, když zálohu nebo dobírku jsem s ní utratil za dva dny? Pak jsme si tloukli kladivem k večeri starej chleba, nebo ta moje holka chodila prodávat typizovaný flašky nebo rozstříhala nějaký svoje kvádro a chodila to prodávat do sběru jako starý hadry. Ovšem, podnětné to bylo, protože jinak jsme žili absolutně.“ A k zaskleným dveřím došli dva členové SNB.

„To je dost, že jdete,“ řekla paní výčepní a esenbáci vydupávali z holínek vodu, „tady ti raplové mi z toho udělali panoptikum,“ a ukázala na zvědavce, kteří se ztišili a oči se jim leskly

očekáváním. „Já se z těch lidí stejně zbohním,“ řekla, „k čemu budou takoví? Dívat se na popravy!“

A když vzhlídl k mladšímu esenbákovi, ustrnula: „To jste chytil špatně kontrafales?“ Esenbák vytáhnul kapesní zrcátko, a když si prohlídnul modřinu pod okem, řekl: „Vzala mě kopytem.“

Staršina dodal:

„Co jsem říkal? Nepouštěj se do hovoru s vožralou svatbou. A slovo dalo slovo a náš mladej si vylicitoval od ženicha pěkněj monokl.“

„Ale předvedl jsem ho! A zamyky zamyky,“ ukázal esenbák a zase si prstem ohmatával obočí.

„Tak kde je ta holka?“ optal se staršina.

„Tady,“ řekla paní výčepní a rozhrnula kartonovou záclonku. A skleněná stěna automatu byla plná bílých dlaní, o záda těch u skla se opíraly dlaně těch, co stáli vzadu, několik zvědavců v průtřži mračen viselo na kandelábru a jakýsi dědeček stál v koruně lípy jak pavíán a vítr mrskal v oponách a drapeřích dešť...“

Mladý esenbák vytáhl notes a upravil kopírovačí papír.

Paní výčepní chodila podle stěny, lehounce plivla jednomu zvědavci do obličej, ale ten se ani nehnul a plivanec stékal po skleněné stěně jak mléčná slza.

„Copak jsem zabila tátu řetězem?“ zvolala paní výčepní a kloubem klepla dalšího zvědavce do čela a rozkacená šla, odvázála zástěru a přikryla pípy, pak si rozpustila své ohromné vlasy, stočené do termitího hnízda, nastrkala vlásenky do úst a znovu, jako by pletla pětikilovou vánočku, vytočila si do serpentiny vlasy, a když je upevnila vlásničkami, vešla do alkovny a sedla si na židli.

„To je dobře, že jdete,“ řekl staršina, „rozepněte jí blůzičku. Ta holka nemá doklady a na hotovosti... třicet halířů...“

Pak se k zaskleným dveřím prodrala nevěsta a pokorným prstíkem tukala. Mladík jí otevřel. Nevěsta vešla, vyzula si stříbrný střevíček a vylila z něj vodu. Svatební klobouček a podmalované oči jí pustily barvu.

„Tak co?“ řekla, „pustíte mi ho, nebo nepustíte?“
„Nepustím,“ řekl esenbák.
„A pročpak nepustíte?“
„Protože mě urazil při výkonu služby.“
„Ale vždyť tam tak moc nemáte,“ řekla nevěsta a sklonila se a napila se z kohoutku, který pořád tekł do dřezu.
„Mám to voku modrý jako kopírák,“ řekl esenbák, když se podíval do kulatého zrcátka.
„Tak jste nás měl nechat na pokoji. Vy jste začal. Tak teďka to musíte dokončit. Kdy mi ho pustíte?“
„Až zejtra!“
„Tak tady počkám na vás, půjdete se mnou spát, já o svý svatební noci nebudu sama.“
„Nejste mý gusto,“ řekl esenbák a zvedl se.
„Ale božíčku, tak jsou tady jiní,“ zvolala nevěsta a udělala valčíkový obrat a optala se mladíka, „co vy, líbím se vám?“
„Líbíte,“ řekl, „docela se podobáte mý holce, co mi utekla. Zrovna máte ten samej kukuč, když ke mně přiběhla poprvně do sklepa, s takovým kufírkem, jaký mají holčičky na panenku, taky tak skoro naboso, jen křápy s perforovaným jazykem, taky takový vlasy přistřižený jako ty holky v polepšovně v Kostomlatech. A potom! Máte taky na voku modrý cink jak střepinku chalcedonu. Líbíte se mi, jste mý gusto.“
„A vy se mně líbíte taky,“ řekla nevěsta a natočila do stříbrného střevice vodu, zvedla skelný kramflíček jako pohár a s chutí se napila.
„Proti gustu žádněj dišputát,“ řekla a mlaskla.
Mladý esenbák se posadil, staršina rozhrnul záclonku a diktoval:
„Neznámá je asi sto šedesát centimetrů vysoká, oblečená v žlutočervený kostkovaný kostýmek. Na nohách měla černé střevice s perforovaným jazykem. Růžová blůzička je zdobena límečkem, který je krajkový, na špičkách zdobený růžičkami...“
Mladý esenbák vstal, šel zavřít dveře, kterými vstoupil mladík s nevěstou do korálků večerního lijavce. Když se posadil, psal esenbák dál to, co mu staršina diktoval...

Pak přijelo auto patologie.
„Ta moje holka, když ke mně přiběhla poprvně,“ řekl mladík.
„Neslyším!“ vykřikla nevěsta a vítr jí odvával slova od úst.
„Ta moje holka,“ křičel jí do ucha, „když ke mně přiběhla, tak jsem zrovna dodělal posmrtnou masku kamarádovi. A tak abych jí udělal takovou masku taky, že začne pak nověj život. Položil jsem jí na stůl, natřel vazelínou, do nosu strčil kornouty z novin a pak jí lil na obličej tekutou sádru... na krku měla ručník jak po vraždě... a já jsem jí držel za ruku a cítil seizmografický záznam jejího srdce...“
„To je krásný!“ volala nevěsta a vítr jí strhl klobouček a mihnutím ho odnesl do černého nebe.
Pak se mladík zastavil a díval se na parčík pod sodíkovými lampami, kde vichr od kůlu odpoutal mladé topoly, které se ohýbaly tak, až si větvičky máchaly v kalužích.
„Přidržte ten stromek,“ volal mladík a roztrhl si kravatu a půlkami přivázal pevně kmen.
„Co je vám do těch stromků?“ křičela.
„Držte pořádně!“
„Povídám, co je vám do těch stromečků?“
„Polámaly by se.“
„Tak ať se polámou! Co vám je do toho?“
„Ty veřejný stromečky jsou moje zrovna tak jako zase to, co si já myslím a co dělám, patří veřejnosti. Slečno! Já už jsem veřejnej tak jako veřejnej pisoár, tak jako veřejnej park.“
Volal a utrl z nevěsty mokrou a zablácenou vlečku a mocnými pohyby, jako by dirigoval orchestr, roztrhal hedvábí na cáry, ze kterých pak uvil provazy.
„A když sádra zaschla,“ křičel, „nemohl jsem tu moji holku z ní dostat, leda majzlíkem. Tak jsem jí musel vystříhat vlasy do půl hlavy a to nás sblížilo. A vona mi řekla, že tou posmrtnou maskou začíná nověj život. Tři dny se mi zpovídala, já jsem z těch zpovědí tloukl hlavou do zdi. Ještě že jsem měl připraveněj sud dehtu na izolaci sklepních stěn... Tak ve funkci zpovědníka jsem namácel štětku do toho téru a pod dojmem těch konfesí čáral po bílý zdi, zatímco mi vypravovala, jak jí vodili

andělíčkem pod paží na záchod zvracet, jak ji jeden vopustil a ona ležela za noci ve Stromovce a žalem jedla hlínu... a tak dále, tak dlouho se mi černě zpovídala, až byla bílá, a já jsem na bílou zeď sklepa vyčáral celej barel černýho dehtu. Ještě by tam byl kousek šatu? Provazy došly!“

„Utrhněte si,“ řekla a nastavila ramínko.

Vzal za ně a mocným cuknutím, jak se ulamuje větev nebo průvodčí zatáhne za řemínky v tramvaji, jedním škubnutím strhl z ní zbytek svatebních šatů.

Zablesklo se a nevěsta stála polonahá ve veřejném parčíku.

„Hele,“ řekla, „udělejte mi taky posmrtnou masku!“

Anděl

Mladý závodčí s prstem za dohodovým pásem, na kterém bylo zastrčené pouzdro, a v tom pouzdru byl revolver, stál u magacínu šamotových trubek a díval se, jak trestankyně vykládají královské trubky. Vedle něj se vzpamatovávala jóva, kterou každým jarem roztrhaly lidské ruce skrz kočičky. A závodčí se díval na hromadu válečného šrotu, hromady obhořelých nemocničních postelí, roztahaných rentgenových přístrojů, kardiografů a jiných grafů, díval se na hromadu psacích strojů, nepotřebných po náletech, nějaká fabrika na psací stroje asi to dostala, klapky byly vyceněné proti slunci jak ústa mrtvoly, a v těch zpřeházených písmenkách sem tam byla krůpěj zelenkavého skla, protože při náletech se tavily okenní tabulky a hořelo všechno, dláždění i vzduch. A na těch psacích strojích, až na vršku, dětská postýlka a v hlavách té postýlky byl barvotisk a na tom barvotisku kráčela útlá dívčinka přes lávku nad propastí, a ta dívčinka měla bílé šaty a za tou holčičkou se vznášel anděl strážný, byl také bílý, rukama se skoro dotýkal zad té děvenky a měl veliká křídla jako dvě nevěsty. A mladý závodčí byl bleďý, dvě vrásky podle úst, jako dvě jizvy po řezu nožem. Díval se upřeně na barvotisk, vytáhl hodinky, nejdřív se zamyslel, usoudil, že